

Alleen bedrijven die investeren in jongeren hebben toekomst

Bedrijven moeten meer doen om laaggeschoolde en werkloze jongeren aan het werk te helpen. Niet alleen vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, ook vanuit eigenbelang. Wie nu niet investeert in jongeren, krijgt straks geen personeel meer, zo is de verwachting.

In de jaren '80 was er ook een economische crisis, vertelt Gerbrig Leistra, coördinator en casemanager van het Actieteam Jeugdwerkloosheid voor de gemeenten Heerenveen, Skarsterlân en Oost- en Weststellingwerf. "Veel jongeren misten destijds de aansluiting op de arbeidsmarkt en werden structureel werkloos. Dat scenario moet nu worden voorkomen en daarom kwam het rijk met het Actieplan Jeugdwerkloosheid. Doel: aandacht om jongeren aan het werk te helpen. Iedere gemeente mag zelf bepalen hoe zij dit organiseert. In onze regio besloten vier gemeenten tot een gezamenlijk plan. Vanaf maart 2011 tot maart 2012 gaan we werkloze jongeren activeren."

Geen baan? Geen uitkering!

Uitgangspunt in de aanpak is de Wet investeren in jongeren (Wij). "Gemeenten zijn verplicht om jongeren die een uitkering aanvragen werk of scholing te bieden", verklaart Leistra. "En jongeren zijn verplicht om het aangeboden werkleeraanbod te accepteren. Doen ze dit niet, dan krijgen ze geen

uitkering. Jongeren zonder een startkwalificatie worden zoveel mogelijk gestimuleerd om terug naar school te gaan. Een startkwalificatie is minimaal MBO-2, of Havo."

Voorheen kregen werkloze jongeren in de vier gemeenten gelijk een re-integratietraject aangeboden, weet Leistra. "Daarmee was de jongere wel bezig met zijn toekomst, maar dit leidde niet altijd tot een baan. Om de jongeren sneller door te laten stromen naar de arbeidsmarkt, hebben de gemeenten gekozen voor de inzet van het Actieteam. Alle jongeren die zich voor een uitkering melden, krijgen eerst een uitgebreide intake om goed inzicht te krijgen in hun kwaliteiten, voorkeuren en beperkingen. Vervolgens worden ze door een banenjager begeleid en ondersteund bij het vinden van een baan."

Alle jongeren in beeld

Eind augustus stond de teller op 258 intakegesprekken. Hiervan zijn inmiddels 88 jongeren doorgestroomd naar een betaalde baan. Tien zijn inmiddels

begonnen aan een opleiding. Dat zullen er de komende tijd nog wel meer worden, denkt Leistra. "Het scholingseizoen is in september weer begonnen. Momenteel zijn we druk aan het werken voor verschillende leer/werktrajecten. De komende tijd zullen meer werkloze jongeren hieraan deelnemen."

Zo'n zestig jongeren werden sinds maart overgedragen aan de gemeenten zelf. "Dat zijn jongeren met serieuze belemmeringen. Denk aan een verslaving, sociaal isolement, medische of psychische klachten, maar ook grote schulden. We komen jongeren tegen met schulden tot wel 30.000. Wij maken dan een inschatting: kunnen we hen binnen acht weken plaatsen? Zo niet, dan gaan ze naar de gemeenten voor een andere vorm van begeleiding."

Onvoldoende banen

Het Actieteam Jeugdwerkloosheid zou graag zien dat er voor jongeren meer banen waren. Twee banenjagers benaderen daarom zoveel mogelijk bedrijven in de vier gemeenten. Maar sommige

Gerbrig Leistra

ondernemers zijn huiverig. Laaggeschoolde jongeren zouden geen arbeidsmentaliteit hebben en voor problemen zorgen. "Natuurlijk, onze jongeren vragen niet voor niets een uitkering aan", zegt de coördinator van het Actieteam. "Met sommigen is ook zeker wel wat aan de hand, maar niet met allemaal."

Belangrijk is dat bedrijven de opvang en begeleiding goed organiseren, vindt ook jongerencoach Joske Hindriks. "Bedrijven besteden daar vaak te weinig

tijd en aandacht aan, waardoor deelnemers afhaken. Steek je energie in de jongeren, dan krijg je er wat voor terug. Jongeren zijn daarvoor best dankbaar, zeker als je hen de kans biedt om uit hun moeilijke situatie te komen. Heb je eenmaal een band weten op te bouwen, dan beschik je over een loyale werknemer. Maar voor de werkgever zitten er meer interessante kanten aan; je kunt de jeugd bijvoorbeeld nog veel aanleren."

De komende jaren zal de vraag naar personeel bovendien flink stijgen, verwacht

Leistra. De vergrijzing slaat toe en de economie zal ook wel weer aantrekken. Bedrijven die nu niet investeren in personeel, krijgen een probleem. "Er blijft behoefte aan laaggeschoold personeel en productiewerk. Zeker in de techniek. We zien nu al dat veel vacatures in deze sector niet ingevuld kunnen worden. Ik raad werkgevers dan ook aan om jongeren een kans te geven. Daarbij hebben we niet alleen banen nodig, maar ook kortdurende stageplaatsen. Want ook die hebben we te weinig. Werkgevers moeten dan wel hun verwachtingen enigszins bijstellen. Een deel van onze jongeren kan niet gelijk alles. Soms is het nodig om iets meer tijd te investeren in de basisvaardigheden."

Bedrijf haalt jongeren uit bed

Leistra kent bedrijven die hier serieus werk van maken, waaronder Nota Straatmakers in Sneek. "Jongeren die niet komen opdagen, worden uit bed gehaald en naar het werk gebracht. Dan staan ze voor aap tegenover hun collega's, dus dat gebeurt vaak maar een paar keer. De Nota-directeur staat bovendien 's ochtend vroeg op het station in Leeuwarden treinkaartjes uit te delen, zodat de jongeren op tijd komen. Het bedrijf investeert dus in mentaliteit, maar ook in de vaardigheden van de jongeren. We merken dan ook dat zij graag voor Nota werken. Onlangs zijn we met een touringcar met zeventien jongeren naar Sneek gereisd voor een voorlichting bij het bedrijf. Alle jongeren hebben daarna gesolliciteerd. Dat zegt wel wat. Het is natuurlijk ook eigenbelang voor Nota Straatmakers. Het bedrijf telt nu 110 medewerkers. Over een paar jaar willen ze groeien naar 160 tot 170. Met het toekomstige tekort op de arbeidsmarkt is dat de beste aanpak." ■

Tekst: Marco van der Leest
Fotografie: FPH

